

PERIÓDICH DESENAL, ARTÍSTICH, LITERARI Y CIENTÍFICH

Any I

Barcelona 30 de Setembre de 1880

Núm. 9

PREUS DE SUSCRIPCIÓ					Se publica 'ls días 10, 20 y 30 de cada mes	PREUS DE SUSCRIPCIÓ PAGANT EN OR		
ANY	SEMESTRE	TRIMESTRE	MES	ANY		SEMESTRE		
Espanya y Portugal	60 rals	32 rals	18 rals	6 rals	EDITOR-PROPIETARI CARLOS SANPONS Y CARBÓ UNIÓ, 28 BARCELONA	Cuba y Puerto-Rico	5 pesos forts	3 pesos forts
Païssos de l' Unió Postal	76 »	40 »	»	»		Filipinas, Méjich y Riu de la Plata	6 »	3'50 »
No 's servirà cap subscripció que no 's pagui per endavant						Y en los altres païssos, los preus d' Espanya y además lo franqueig		

SUMARI

TEXT. — CRÓNICA GENERAL, per Artur Masriera. = NOSTRES GRABATS, per Eduart Tàmaro. = BIBLIOGRAFIA. JOCHS FLORALS DE 1880 (continuació), per Jacinto Laporta. = UN ALTRE OFRENA, per Eduart Tàmaro. = LA BELLESA (poesia), per Arthur Gallard. = EL CAPELLÀ MORO DE LA LLONJA, per Pere de Alcántara Penya. = SECCIÓ DE NOVAS. = BELLAS ARTS. CARTA DE ROMA, per Enrich Serra.

GRABATS. — LO CANONJE EN PAU CLARÍS. Dibuix de Casteluchó; grabat de Moracho. = SESSIÓ DE L' AJUNTAMENT D' UN POBLE. Dibuix de Barneto; grabat per Llopis. = SALINAS DE CARDONA. Dibuix de Rigalt; grabat per Perez. = BLANCA DONADIO. Dibuix de Sala; grabat per Vela. = BAIX RELLEU CONSERVAT Á CASA MONTOLIU EN TARRAGONA. Dibuix de Casanovas; grabat per Floris.

ADVERTENCIA

Supliquém als senyors subscriptors de fora de Barcelona, qual subscripció acaba avuy 30 de Setembre, que 's serveSCAN renovar-la oportunament en los mateixos centros ahont se suscrigueren, pera no experimentar retard en la rebuda del número respectiu.

L' Administració.

CRÓNICA GENERAL

«Després de la festa major, la verema.» Aquest es l' escayent y popular adagi de nostres axerits y enfeynats pagesos, qu' ara ab afanys treballan pera collir las primicias que la vinya lleva de bon grat. L' estiu, al fer floch á la tardor, ho fa d' una manera esplendorosa, donant ab la calda ardent de sos ratxs de sol la sahó precisa als gentils fruïts de nostres plans y montanyas, y madurant los atapahits rahims, que vinclan las pampoladas y cridan als aucells de pas pera que hi vagen á picar los granets millors. He-reus y cabalers, baylets y mossos;

CATALANS ILUSTRES

LO CANONJE EN PAU CLARÍS

DIBUIX DE CASTELUCHO

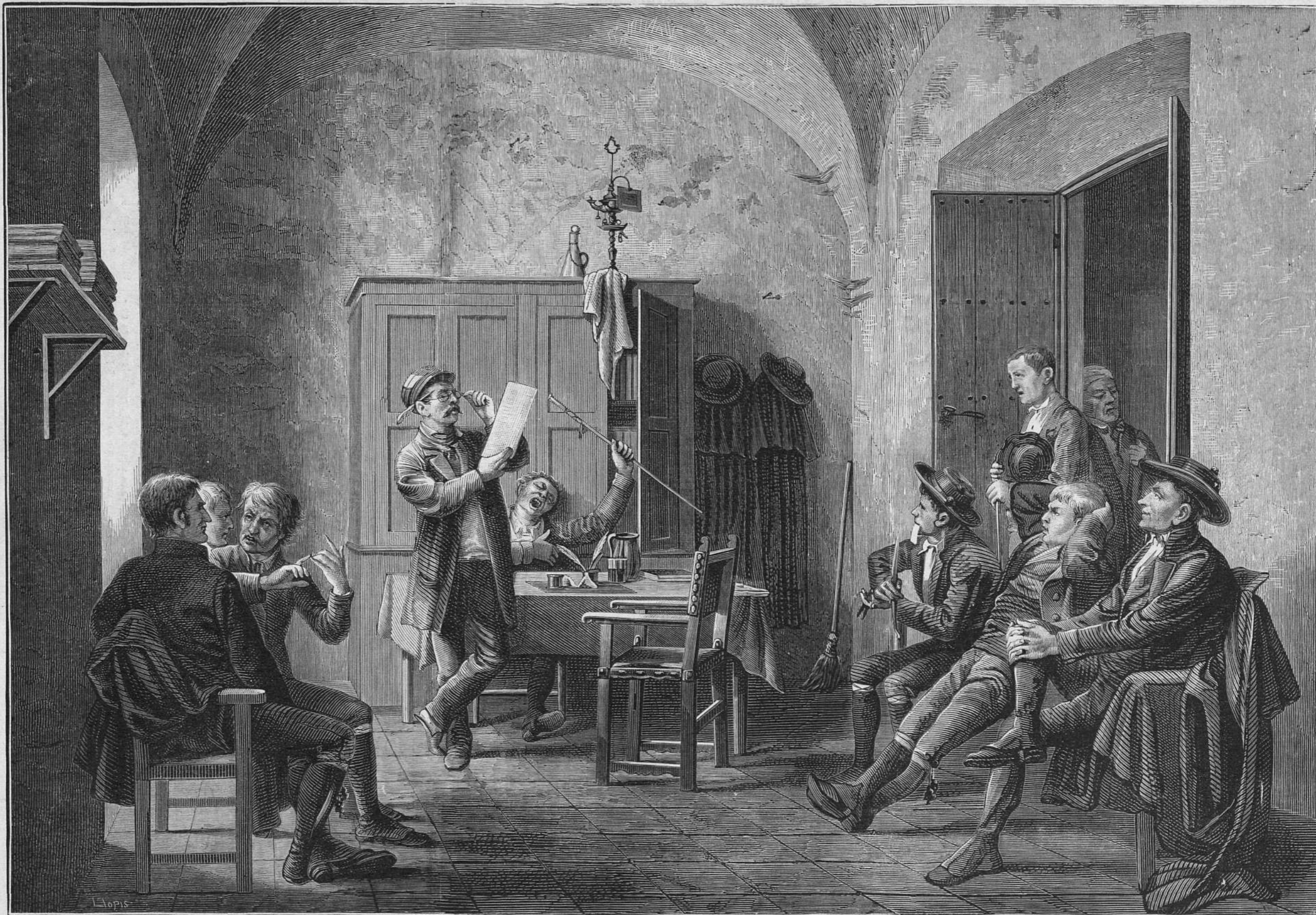
GRABAT PER MORACHO

tothom mena 'l trevallador animal carregat de portadoras, plenas de raste-lladas de picapoll y moscatell, de macabeu ó pansa rossa; y desde trench de dia fins á posta de sol, vessan en lo cup engolidor la fruyta galana que deu tornarse prompte en néctar preciós que es després cambiat per las tant bellas com cobejadas doblas de quatre.

L' alegre colla de xamosas trepitja-doras y 'l galan aplech de fadrins y mesaters que ab las calsas fins á genoll axafan lo bon fruyt de nostras vinyas, forma un armónich y agradable conjunt ab l' alegre gotx del vell avi que retréu las abundosas anyadas de sos mellors temps y á voltas parla ab tristesa d' una nova malura, que li han dit que destruhiria promptament aquell be de Deu d' ufanosos ceps, que avans formava 'l mellor patrimoni de sa payral hisenda. Mes per axó lo bon hereu no s' hi capfica y anima á tothom á treballar, mentres sa ayrosa y fresca muller l' hi recorda que se acosta la festa major de Barcelona, ahont cal anar á comprar unas arrecadas d' or pera enjoyar á la pubilleta.

Las festas de la Mare de Deu de las Mercés atrauen á la gent forana, que ve á nostra ciutat afanyosa de gotxs y diversions, y sempre sol anarsen desencoratjada per tornar un altre cop.

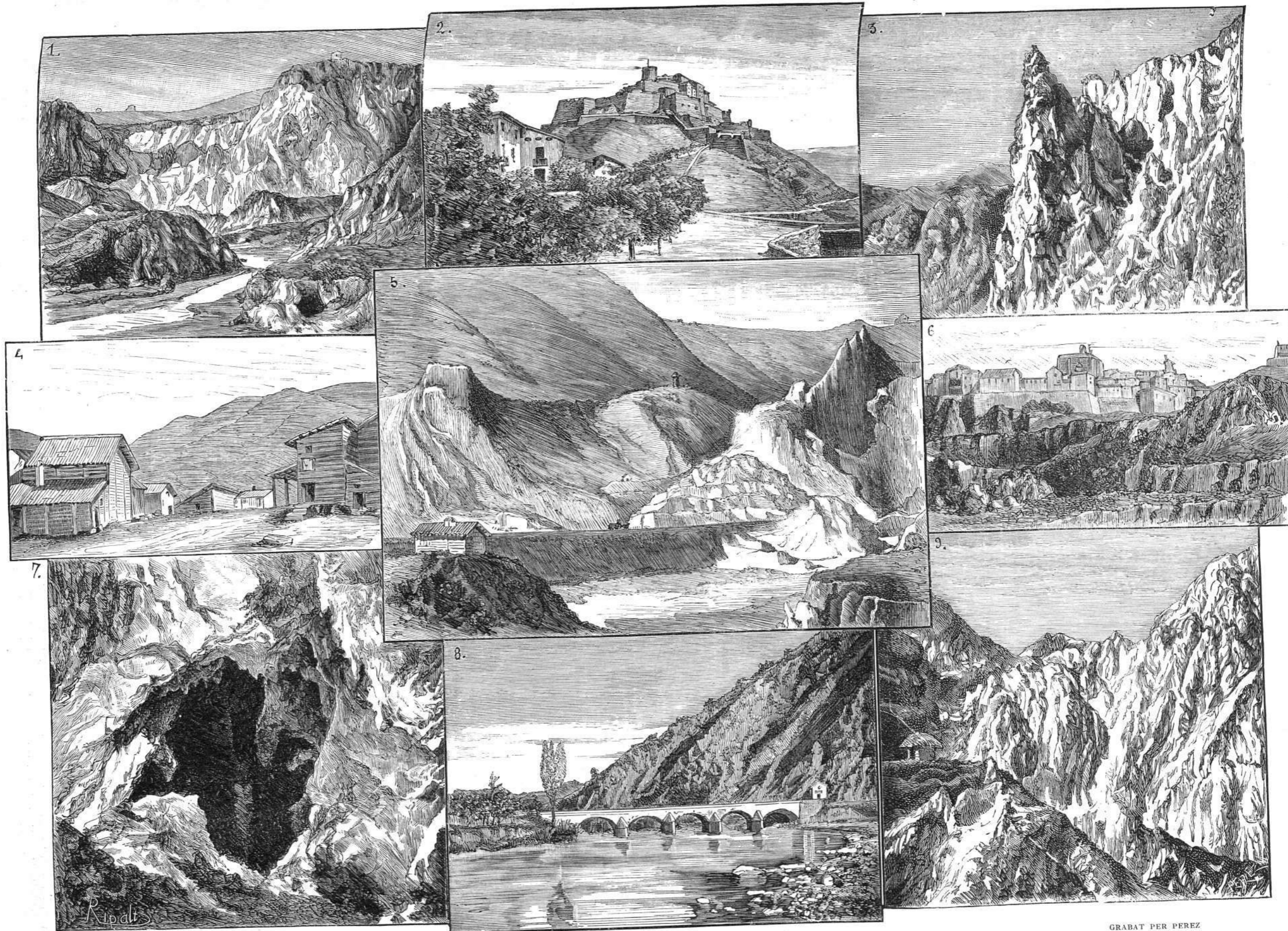
La Rambla, guarnida é il·luminada com cada any estém acostumat a veure, y 'ls reclams més ó menys ostentadors d' uns quants industrials actius, son totas las distraccions que s' oferexen á la nombrosa é inmensa munió de forasters qu' ha vingut á visitarnos. Un sol espectacle mereix totas nostras enhorabonas, y encare aquest, més qu' espectacle pot anomenarse festa oficial, ja que es degut al Exm. Ajuntament, y també ben segur se portaria á cap, encara que no 's celebrassen las mal anomenadas firas y festas. Nos referim á la col·locació dels retratos de dos catalans il·lustres en

DIBUIX DE BARNETO

SESSIÓ DE L' AJUNTAMENT D' UN POBLE
© Biblioteca Nacional de España

GRABAT PER LLOPIS

DIBUIX DE RIGALT

SALINAS DE CARDONA

GRABAT PER PEREZ

1. Bofia Gran — 2. Castell — 3. Sal roja — 4. Edificis en las salinas — 5. Montanya de sal en explotació — 6. Vista de Cardona desde las salinas — 7. Forat Micó — 8. Pont de la Coromina — 9. Entrada á la Bofia gran

Llástima gran qu' eix artista, que traslada á la tela la materia ab una precisió y exactitut de detalls qu' encanta, sacrifici l' assumpto pera fer brillar tot quant li sembli pugui interessar més á la vista que al cor.

Rico, ab sos paissets, verdaders joyells en son género, en los que la fantasia hi campeja al costat de la més palpable veritat, ha arribat á tractar lo paissatge d' una manera especial.

Sos quadrets, plens de llum, enlluheran, y sobre tot en sos estudis de Andalusia y Venecia, sas pinzelladas arriban á produhir la il·lusió del sol.

Madrazo, ab sas entonacions delicadas, nos presenta la naturalesa com un pom de flors, gaya, festosa y riallera. Qualsevol de sos quadros es una verdadera toya, en la que hi lluheixen més las vanitosas camelias que las modestas violetas. Eix artista, com los dos anteriors, sols busca en sa paleta remembransas del gran Fortuny al qui en algunas cosas arriba á igualar.

Lo catalá Ribera, ab sas escenas del poble baix de Paris, verdaderas fotografias de las planas de 'n Zola, ahont lo realisme arriba moltes vegades á traspasar los limits del bon gust. Eixa escola, que conta ab tan fanátichs admiradors y ab tan acérrims contraris, ha lograt un éxit fabulós en la nació vehina, y aixís com s' han agotat las numerosas edicions de *L' assommoir* y de *Nana*, las obras de nostre paísá son arrebatadas de sas mans tot just mitj acabadas.

Un altre geni de debó es lo valenciá Domingo, un dels més brillants coloristas moderns. Sos quadros son verdaderas orgias de colors, en las que hi vibra la llum y palpita la vida. Sas obras, com las del anterior, son molt estimadas per los amants del art.

Casado, lo nostre director de l' Academia de Bellas Arts, ab son quadro qu' está finint *La campana del rey Wamba*, del que n' hi daré noticias tant bon punt lo acabi, está creant una verdadera obra d' art, obra que porta impresa 'l sello del geni y en la que fan parellas lo bon gust en la distribució de las figuras y lo relleu y brillantor de son color.

Altres y altres enumeraria á no ferme pesat, puig molts encara son dignes de menció, pero ho guardaré per un altra, en la que li podré parlar més extensament de las obras que vagin produhint.

Sentadas, donchs, mas apreciacions respecte als més celebrats pintors espanyols d' avuy, passém als escultors.

L' art de Fidias pot dirse que pertany per complert als fills de Catalunya; y ferém constar, pera honra de nostra pátria, que las tres plassas de pensió que pera dit estudi subvenciona nostre govern, totas tres son guanyadas després de brillants oposicions per nostres compatriotas. Deixant apart los que la cultivan tan gloriósament en nostra pátria, en la que 's trovan verda-

BLANCA DONADIO

DIBUIX DE SALA

GRABAT PER VELA

ders mestres en eix art, sols li parlaré per avuy dels que 's troban en la ciutat eterna ja qu' es tal volta 'l punt ahont se troba la flor dels joves escultors.

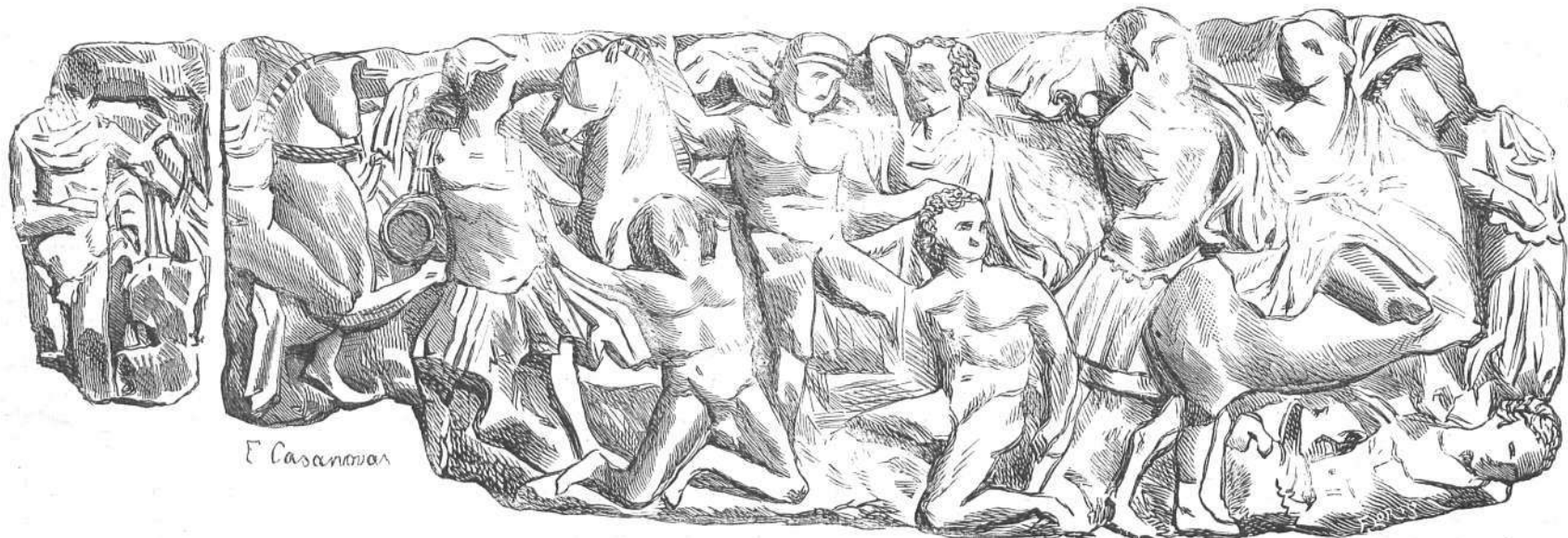
Á escepció d' en Bellver y d' en Moratilla, 'ls demés tots son de Barcelona; n' Oms, pensionat de mérit; en Sanmartí y en Tasso, per concurs; en Fabrés, absa doble qualitat de escultor y pintor; en Llimona, per nostre ajuntament; y altres menys notables per sa poca experiència. Los dos primers, establerts á Roma molt temps ja, 's distingeixen per son bon gust en la construcció de monuments. L' autor del *Angel caigut* está treballant en una porció d' encárrechs que li arriban de diversos punts d' Espanya, mentres que 'l segon s' ha fet una numerosa parroquia en l' América del Sur ahont van quasi tots sos treballs.

d' una elegancia extrema, 's fa notar per la delicadesa de son contorn y per la expressió dolorosa de sa testa, revelant en son autor un progrés notable durant sa estada en Roma.

D' en Fabrés, més pintor que escultor, procuraré ocuparmen en un' altra carta, en la que li parlaré més detalladament de las obras que ara té entre mans, fent notar de pas la netedat y seguretat ab que tracta la aquarela y la justesa del natural en sos dibuixos á la ploma. De molts altres podria parlarli, mes ho reservaré per un altre día, quan hagin acabat sas obras comensadas, per darne noticias á vosté y al mateix temps judicarlas fins allá ahont arribi mon petit criteri.

ENRICH SERRA.

Roma, Setembre de 1880.

DIBUIX DE CASANOVAS

— BAIJX RELLEU CONSERVAT Á CASA MONTOLIU EN TARRAGONA —

GRABAT PER FLORIS